

NVDE-aanbevelingen energiedelen met vrije leverancierskeuze

28 september 2026

De NVDE verwelkomt het Wetsvoorstel over de Europese Marktrichtlijn Elektriciteit. Het is goed dat dit voorstel duidelijkheid creëert over de manier waarop het Rijk energiedelen met vrije leverancierskeuze mogelijk wil maken. Wij denken dat het voor het succes van energiedelen met vrije leverancierskeuze essentieel is dat het eenvoudig blijft en dat de uitvoeringskosten zo beperkt mogelijk blijven. Daarom pleiten wij ervoor om te beginnen met een vaste verdeelsleutel. Als uit praktijkervaring met energiedelen in energiegemeenschappen blijkt dat een dynamische sleutel wezenlijke voordelen heeft is introductie daarvan bij vrije leverancierskeuze te overwegen.

Burgers en bedrijven vervullen steeds meer een actieve rol in het energiesysteem. Deze beweging wordt ook vanuit Europa actief bevorderd, onder andere via het concept 'energiedelen'. Dat is al enige tijd mogelijk voor energiegemeenschappen. Het voordeel daarbij is dat daarin allerlei vormen van energiedelen goed mogelijk zijn, inclusief complexe en/of dynamische afspraken over hoe de energie verdeeld wordt. Dat is goed werkbaar omdat alle energiedelers dan gebruik maken van één en dezelfde dienstverlener (de balansverantwoordelijke partij), die ook verantwoordelijk is voor het leveren van elektriciteit op momenten dat er niet gedeeld kan worden. Diverse NVDE-leden werken momenteel aan implementatie van concrete proposities voor energiedelen binnen een energiegemeenschap.

Het nieuwe wetsvoorstel maakt energiedelen ook mogelijk bij vrije leverancierskeuze, oftewel wanneer de delers verschillende leveranciers hebben. Met deze vorm van energiedelen kunnen afnemers die zelf geen stroom opwekken hun kwetsbaarheid voor hoge elektriciteitsprijzen verkleinen door die (deels) tegen een stabiele prijs af te nemen van derden. En opwekkers die (zonne)stroom over hebben kunnen anderen daarvan laten meeprofiten. Energiedelen met vrije leverancierskeuze is echter wel ingewikkelder voor de bijbehorende leveranciers en voor de netbeheerders. In dit geval zorgt energiedelen er immers voor dat de leverancier van de geveer op bepaalde momenten minder elektriciteit ontvangt en de leverancier van de ontvanger minder stroom hoeft te leveren. Dat geeft extra kosten, bijvoorbeeld voor de inkoop van elektriciteit en de administratie, en nieuwe onzekerheden, die tegen elkaar wegvallen wanneer de delers bij dezelfde leverancier zitten. En extra onzekerheden betekent ook extra kosten.

In dit paper geven wij onze zorg- en aandachtspunten bij de implementatie van energiedelen met vrije leverancierskeuze en doen we suggesties hoe hier mee om te gaan. Ze zijn het resultaat van intensieve gedachtevorming over dit onderwerp sinds medio 2023. Daarbij hebben we ons steeds afgevraagd hoe we de kans op succes voor energiedelen zo groot mogelijk kunnen maken. Dat betekent voor ons:

- Zeker bij vrije leverancierskeuze moet energiedelen voor gebruikers zo begrijpelijk mogelijk zijn: zo wordt het voor zoveel mogelijk mensen toegankelijk.
- Energiedelen moet zo kostenefficiënt mogelijk worden vormgegeven: wij schatten niet in dat de voordelen snel groot worden; juist dan is het belangrijk om goed op te kosten te letten.
- De kosten die energiedelen veroorzaakt worden gedragen door de delers zelf. Wij vinden het niet logisch dat niet-delende afnemers hier aan moeten meebetalen;
- We vinden het logisch dat over gedeelde elektriciteit Energiebelasting en BTW worden gerekend en dat deze onder het reguliere nettatarief valt. Het is immers elektriciteit die verhandeld wordt. Dit volgt ook uit EU-regels.

Verdeelsleutel: begin met een vaste, groei eventueel door naar een dynamische

Bij energiedelen bij vrije leverancierskeuze en met meer dan één ontvangende partij is een belangrijke vraag hoe de elektriciteit wordt verdeeld tussen de ontvangers. De NVDE pleit ervoor om te beginnen met een vaste verdeelsleutel: de deelnemers spreken af dat de elektriciteit in vaste verhoudingen wordt verdeeld. Andere partijen pleiten voor een dynamische verdeelsleutel: daarbij hangt de verdeling elk kwartier af van de onderlinge verhoudingen in het verbruik van de ontvangers. De vaste sleutel heeft wat ons betreft een aantal voordelen:

- Het delen blijft relatief eenvoudig en begrijpelijk: de elektriciteit die je krijgt is alleen afhankelijk van hoeveel de energiegever op dat moment te bieden heeft (en de verdeelsleutel natuurlijk). Oftewel de hoeveelheid energie die je ontvangt gaat niet ineens naar beneden wanneer een andere ontvanger zijn jacuzzi aanzet.
- De hoeveelheid elektriciteit die je als ontvanger krijgt is relatief goed voorspelbaar. Zo kan je leverancier (die nog steeds stroom levert op de momenten dat dat met energiedelen niet kan) zo goed mogelijk voorspellen wanneer je stroom van hem nodig hebt. En daardoor kan hij lagere kosten rekenen en dat maakt delen financieel aantrekkelijker.

Sommige partijen werken aan voorstellen voor energiedelen waarbij een dynamische verdeelsleutel onmisbaar is. Die voorstellen kunnen nu al worden gerealiseerd binnen energiegemeenschappen via een gezamenlijke dienstverlener. De komende tijd kunnen we in de praktijk ondervinden hoe interessant deze proposities zijn. Als uit objectieve evaluatie van die praktijkervaring blijkt dat de dynamische verdeelsleutel in deze proposities aantoonbare maatschappelijke voordelen heeft, bijvoorbeeld in lagere netbelasting en systeemkosten of grotere deelname aan energiedelen, dan kan een vervolgstap richting een dynamische sleutel met vrije leverancierskeuze altijd worden overwogen.

Wie levert er terug bij overschotten? Wat ons betreft de ontvanger

Bij energiedelen met vrije leverancierskeuze en een vaste verdeelsleutel kan het voorkomen dat een ontvanger meer stroom gedeeld krijgt dan zijn of haar verbruik op dat moment. Die elektriciteit zal de ontvanger dan terugleveren tegen een terugleververgoeding. Eigenaren van zonnepanelen kennen dat fenomeen al maar voor ontvangers van energiedelen is dat waarschijnlijk iets nieuws, daarom zijn sommige partijen daar kritisch op. Toch zijn wij hier voorstander van, om twee redenen:

- Op deze manier blijft het delen zo eenvoudig en voorspelbaar mogelijk. Wanneer niet-gedeelde stroom uiteindelijk door de geveer wordt teruggeleverd, wordt dienst verbruiks- en afnamepatroon namelijk afhankelijk van wat er bij de ontvanger(s) gebeurt. En dat leidt weer tot extra onzekerheden en daardoor kosten voor de leverancier die worden doorbelast aan de delers.
- Met ons voorstel wordt de ontvanger gestimuleerd om stroom te verbruiken op momenten dat hij of zij die via energiedelen krijgt. Terugleveren is immers niet zo aantrekkelijk. Dat is precies de bedoeling: juist wanneer ontvangers hun verbruik meer richten op momenten dat ze energiedelen hebben zij (en ons energiesysteem als geheel) er voordeel van.

Introductie energiedelen met vrije leverancierskeuze: zo snel mogelijk, maar niet sneller

Het lijkt zo eenvoudig, dat energiedelen. En hoe ingewikkeld is die vrije leverancierskeuze nou helemaal? Maar intussen moeten er allerlei nieuwe afspraken over worden gemaakt. Aan welke minimale eisen moet bijvoorbeeld een energiedeelcontract voldoen en hoe wordt het gesloten? Welke regels voor consumentenbescherming gelden hier? Het wetsvoorstel geeft hier gelukkig een aantal antwoorden op. Daarnaast: om het in de praktijk te laten werken moeten energieleveranciers en netbeheerders hun ICT-systemen stevig vertimmeren, om te zorgen dat de deelprocessen soepel lopen. Dat is lastig, want er staan een paar andere grote wijzigingen op stapel, zoals het einde van de salderingsregeling en de introductie van tijdgebonden nettarieven. We willen óók energiedelen snel mogelijk maken maar vragen wel begrip voor de tijd die dat nog gaat kosten. Ook leveranciers en netbeheerders zijn mensen.

Zoekt u meer informatie? Eind 2024 heeft de NVDE een eerste toelichting met overwegingen over het onderwerp energiedelen gepubliceerd. Die vindt u [hier](#). Daarnaast hebben we eind 2025 een FAQ-document gemaakt dat in meer detail ingaat op een aantal vragen. Dat document vindt u [hier](#).

De Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) maakt zich sterk voor een energievoorziening die volledig is gebaseerd op hernieuwbare energie door het bundelen van krachten uit de gehele sector. De aangesloten bedrijven zijn actief in hernieuwbare elektriciteit, warmte en gassen en in duurzame mobiliteit, de gebouwde omgeving en de industrie. De activiteiten voor duurzame energie bij 1.600 aangesloten bedrijven vertegenwoordigen nu al een omzet van ruim € 43 miljard en bijna 200.000 werknemers in Nederland.